

Дмитро Павличко

ТАЄМНИЦЯ ТВОГО ОБЛИЧЧЯ

ВИБРАНЕ

«Таємниця твого обличчя. Вибране» Дмитра Павличка — вибрані поезії з однойменної збірки, які представляють собою ніжну і романтичну лірику кохання * *. Ліричний герой возвеличує це почуття, яке для нього є найбільшою таїною і символом безсмертя.*

Світову славу принесли митцю такі поетичні збірки як «Любов і ненависть», «Гранослов», «Таємниця твого обличчя», «З різних літ», «Час», «Золоте ябко».

Дмитро Павличко — видатний український поет і перекладач, який працював у жанрах громадянської та інтимної лірики.

Дмитро Павличко

Таємниця твого обличчя

Живу, як той гірський потік

Живу, як той гірський потік,
На спокій — ні хвилини.
Іскрюсь від кременя в бігу,
Туманюся від глини...
Спадаю дзвінко з темних скель
У плесо, повне гулу.
Від крові пурпурним стаю,
А чорним — від намулу.
Та відновляється в мені
Невигасна й воскресна
Мого кохання чистота,
Як та блакить небесна.
Прояснює в мені любов,
Як сонце неминуще,
Все, що в моїй доші моє
Джерельне і цілюще.

Був день, коли ніхто не плаче

Був день, коли ніхто не плаче,
Був ясний день, як немовля.
Та я здригнувся так, неначе
Твоє ридання вчув здаля.
Я знаю — ти не заридала,
А в світі, що гуде й гримить,
Мене лиш пошепки назвала,
До себе кликнула в ту мить.

Де ждав я тебе, як свята

Де ждав я тебе, як свята
Натруджений жде чоловік,
Там птахи, дерева й звірята
Закохані в тебе навек.
Де запах твого волосся
Розквітнув, як синій без,
Там серце моє вознеслося
В сліпучі верхів'я небес.
Де я в молодому бентежжі
Під руками твоїми горів,
Там світять зоряні вежі
Найкращих моїх вечорів.

Не бійся сивини моєї

Не бійся сивини моєї —
Вона тебе не забруднить —
Ця біла, наче цвіт лілеї,
Ця, наче небо, синя нить.
В ній голова моя зігріта,
Неначе в мареві гора.
Це подих не зими, а літа,
Це дим незримного костра.
Там думка палахтить, як рана,
Горить віків броня і бронь.
Благослови, моя кохана,
У скронях схований вогонь.
Прийди до мене — це не сором,
Любити мисль, що опекла.
Схились над полум'ям прозорим
Мого печального чола.
І не питайся, що згоріло,
Бо кров мою вогонь зберіг,
Байдужості смертельне тріло
Не вдерлося до жил моїх.
Навчив мене вогонь терпіти,
Хапливим бути, мов карук,
Але мого чола орбіти
Засвітяться від ніжних рук.
Тож доторкнися до сивизни,

Що очі молоді пече,
Можливо, світло дивовижне
Тобі між пальців потече.

Ми вийдем з тобою на листя опале

Ми вийдем з тобою на листя опале,
Де синє повітря, як сиві опали,
Ми станем з тобою, як олень і ланя,
Вслухатися в лісу бентежне волення.
Очиститься подих і голос від диму,
Я пісню з тобою високо нестиму,
Трава нам заграє, і вітер затрубить,
І постріл мисливця нас раптом розбудить...

Зніми мені легенькою рукою

Зніми мені легенькою рукою
Сніжинку із брови, а з серця — лід
Поважності, печалі, супокою,
Всього, що я надбав за стільки літ.
Ні, не знімай, бо в серці ворухнеться
Краси твоєї молоде жало;
Ту кригу я приклав, як ніж, до серця,

Аби не так боліло і пекло.

Зеленим вогнем береза

Зеленим вогнем береза,
Як свічка, в полі горить.
Ні вітер, ні блискавок леза
Не можуть її погасить.
Коли сумовитим дзвоном
Осіння блакить загуде,
Те полум'я стане червоним
І тихо на землю впаде.
Любове моя вогнекрила,
Ти линеш в осінню даль.
Та краще б тебе згасила
Ненависть, а не печаль.

Це неправда, що ми помрем!

Це неправда, що ми помрем!
Ти — земля, а я — твій сівач.
Плуг іде — під його тягарем
Ти возрадуйся і не плач.
Сокруши свою душу тверду

Пестотливою зливою втіх.
Я ж і сам, як зернина, впаду
Поміж скибами гонів твоїх.
Ми небес глибину збагнем,
Вище зір піднесем колоски.
Ми пшениці незгасним вогнем
Пролітатимем крізь віки.

Зачах, згорів я до основ

Зачах, згорів я до основ,
Та знов іде хвилина дива,
Коли підкріплюється знов
Душа голодна і жажлива.
Це ти даєш мені життя,
Це ти від ста смертей ослона!
Цілюще губ твоїх пиття,
Святі хліби грудей і лона.
Благословенна, дорога,
В моїй крові і в плоті суца.
Ти вічна, як моя жага,
Як голод мій, ти невмируща.

Найдовша з усіх доріг

Найдовша з усіх доріг —
Дорога твого приходу.
Найбільша з усіх таємниць —
Таємниця твого обличчя.
Ми прощаємося на день,
Ніби розходимось на віки.
І твій слід на моєму серці
Поглиблюють кожні очі.

* * *

Коли до тебе прилечу

Коли до тебе прилечу,
Засяє в сонці все навкруг,
Як після теплого дощу
В росі важкій зелений луг.
Ти руку покладеш мені
На очі, сповнені провин,
І риси матері ясні
Побачу я крізь пальців плин.
Дитинство й ти. Це наче все.
Далеко так. Близенько так.

Мене до тебе принесе
З паперу зроблений літак.

Я бачив тебе сьогодні

Я бачив тебе сьогодні
Між дівчатками з п'ятого класу.
Ти така ж, як вони:
Тонесенька стебелина,
Навколо якої скакалка
Гуде, мов пропелер.
Я бачив тебе сьогодні
Між невістами молодими.
Ти така ж, як вони:
Біле чоло у веснянках,
Навколо якого світить
Ореол материнства.
Я бачив тебе сьогодні
Між бабусями сивоокими.
Ти така ж, як вони:
Прозорий щільник із медом,
Навколо якого літають
Спогади, наче бджоли.

Ти спиш, і на твоїм обличчі

Ти спиш, і на твоїм обличчі
Малюється печальний вираз...
Яку ж біду, яке нещастя
Ти бачиш поглядом заснулим?
Можливо, знов перед тобою
Палають українські ниви,
А танки з чорними хрестами
Тебе в полях наздоганяють,
Малесеньку, як той метелик,
Що спалахне ось-ось в пломінні
Підпалених пшениць? А може,
Від голоду зів'явши, хліба
В людей ти виміняти хочеш
За хустку бабину — єдиний
Маєток твій? Цього не знаю.
Перевести я не спроможний
З глибин свідомості твоєї
Оте скорботне сновидіння
В думки свої, як з моря в море
Підводний човен! Як я досі
Не став одним еством з тобою!
Ти спиш у незбагненнім смутку,
Моя і не моя водночас.
І тільки усмішка спросоння
Зв'язок відновлює між нами,

Лиш усміх відкриває душу,
Зачинену плитою горя,
Замками туги і скорботи.
Та холодно мені, і в грудях
Щось ненастанно вибухає,
Так, ніби в тіні сну страшного
І на землі сирій дитинства
Я довго спав і простудився.

Мжичка тремтить, як мембрана

Мжичка тремтить, як мембрана,
Золотом міниться мла.
Сонце осіннього рана
Дівчина привела.
Привела мені, як дитину,
Як русявеньке хлоп'я.
Будем справляти гостину —
Дівчина, сонце і я.
Сядемо троє до столу,
Поділимо все, що є.
А потім віддамо в школу
Сонце — дитятко своє.
Хай вчиться воно читати,
Спізнає людську могуть,
Що дитина, отець і мати

В одному єстві живуть.

Буває така розмова

Буває така розмова,
Що ув'язнює, наче кліть.
Темрява розумова,
Як бескид, міцна стоїть.
Буває таке мовчання
Несподіване і страшне,
Що тільки вибух ридання
Від смерті рятує мене.
Буває така година,
Коли повертає глузд
Моєму життю єдина
Усмішка милих уст.

Ти — як дощ. А я — мов явір

Ти — як дощ. А я — мов явір.
Хочу листям тебе зловить.
Але в кроні, як сни в уяві,
Крапельни твої — лиш мить.
Щоб листки мої, наче свічі,

Твоїм світлом засяяли в млі,
Ти повинна приходити двічі:
Спершу — з неба, а вдруге — з землі.

Не пригадуй, що було! Не треба

Не пригадуй, що було! Не треба
Дотикатись до заглухлих ран.
Вже душа не б'ється в креші неба,
Як розбитий громом океан.
Благодать зійшла на темні води,
Втихомиривсь і затихнув я.
Безпощадний блиск твоєї вроди
Лагідно в душі моїй сія.
Може, хвилі встануть ще, як піки,
І полинуть радо на загин,
Але я люблю тебе навіки
Мовчазною силою глибин!

В моїх повіках напівсонних

В моїх повіках напівсонних
Застигло сонце молоде.
Як бджолами покритий сонях,

Воно так міниться й гуде.
Між сновидінням і явою,
В моїй сльозі стоїш і ти,
І над твоєю головою
Палають соняшні світи.

Горить суницями поляна

Горить суницями поляна,
Як запаска. Гуде бджола
І так літає, наче п'яна
Від запахущості й тепла.
Сховавшись у гілля зелене,
Чекаю на своє дівча.
Воно вже йде, вже серце з мене
Виймає, як гніздо з куца.

Твоя душа звіздаста і смаглява

Твоя душа звіздаста і смаглява,
Як ніч, що світер віхоли зняла.
Твоє волосся пахне, як отава
З-під скатерті різдвяного стола.
В моє житло ти з неба прилетіла,

Закрив я очі в радості німій,
Щоб у вогні твого сяйного тіла
Не спопелів гріховний погляд мій.

Щось у мені тремтить

Щось у мені тремтить,
Як зимове повітря.
Несхопне, наче мить,
Студене, наче вістря.
То я тобою вщерть
Наповнив душу, мила,
Ти ж думала про смерть,
Коли мене любила.

Червоні яблука в кімнатах

Червоні яблука в кімнатах
Насипані, що ніде стать.
Це нашого кохання надих
Зійшов на яблуневу стать.
Це ми передали деревам
Жагу і пристрасть молоду.
Як, палені вогнем травневим,

Любилися в твоїм саду.
Знов зірка кличе, мов суниця,
Ходімо на озимину, —
Хай морем золотим пшениця
Затопить землю кам'яну.

Я пригадав собі один стіжок у горах

Я пригадав собі один стіжок у горах.
З молодика сідав на нього срібний порох,
А я лежав на нім тихенько, наче звір,
І поглядом ловив сліди падаючих зір.
Я ждав, коли прийде косуля їсти сіно,
Вона приходила щоночі неодмінно,
Тремтяча, як зоря, що впала в темнику!
Я ж оглядав її, рожеву й боязку...
Хотів би я побуть ще раз на тому стозі,
Діждатися й тебе в закоханій тривозі,
Почути, як прийдеш, як скинеш киптаря,
Як затремтиш, немов та сарна чи зоря...

Мріє, наче сніг здалека

Мріє, наче сніг здалека,